

troværdighedsstempel. Dette er da også korrekt hvad angår indholdet af de kort-sider, der behandler det fysiske henh. det menneskelige miljø. Her er målestokken 1:30 mill. og 1:15 mill. forsvarlig i betragtning af atlasetts karakter af opslagsværk. Mange vil også finde positive sider ved de topografiske kort i 1:7.500.000, hvor byer og trafiklinier er trykt oven i et reliefgrundlag visende højder og vand. Men det kan ikke undgås at virke forstyrrende, når man af hensyn til sidestørrelsen og for at holde målestokken, nu og da må hugge kortene over på en uheldig måde. Det er vistnok også første gang, at man (af sparehensyn?) udelader hele verdensdele af det topografiske afsnit. Man henvises i stedet for til miljøkortene i den langt mindre målestok. Et plus er de ganske mange bykort, der er holdt i samme målestok af hensyn til sammenligningen. Man gør her bl.a. den interessante iagttagelse, at engelske industribyer har en meget større udstrækning end selv millionbyer blandt Sydeuropas hovedstæder. Tilstedeværelsen af et omfattende navneregister er en selvfølge i et reference-atlas. Selv navne som Jylland og Sjælland står i registret med sidehenvisning, men de mangler på det pågældende kort. Valget af typestørrelse i bynavne forbliver en gåde. På de topografiske kort er disse let læselige, men mon ikke man er kommet nær undergrænsen af det læselige i de øvrige korttyper.

Viggo Hansen

Atlas der Donauländer 1, 2 og 3.

Österreichisches Ost- und Südosteuropa-Institut. Red. Josef Breu. Verlag Franz Deuticke, Wien 1970, 1971 og 1972. 68×99,5 cm. 15 DM pr. stk., i subscription 13 DM.

»Atlas der Donauländer« begyndte at udkomme i 1970, og værket er endnu langt fra afsluttet. Det omfatter efter planen 48-50 kortplancher 68×99,5 cm, sammenfoldede til format 69×53 cm. Den enkelte planche indeholder kort, de fleste og bedste i målestokken 1:2 mill., endvidere mindre kort, diagrammer, profiler o.m.a. Den ledsagende tekst, der er firesproget (tysk, engelsk, fransk og russisk), ledsages af udførlige tabeller. Det behandlede område omfatter Tjekkoslaviet, Ungarn, Jugoslavien, Rumænien, Bulgarien og Albanien samt dele af Po-

len, Italien, Grækenland og Tyrkiet samt på nogle kort dele af Østrig.

Værket deles i 3 hoveddele: 1: Naturgeografien (herunder topografi, relief, geologi, geomorfologi, klima, hydrologi, pedologi, plantegeografi og naturgeografisk regionsinddeling), 2: Befolkning (herunder befolkningstæthed, urbanisering, aldersfordeling, erhvervsfordeling, pendling, sprog, uddannelsesforhold samt administrativ inddeling), og 3: Erhvervsforhold (herunder bl.a. arealbenyttelse, landbrugsgeografi, irrigation, landbrugets ejendomsforhold, driftsform og bedriftstørrelse, udnyttelsen af mineraler, elforsyning, industrigeografi, samfærdselsgeografi og turisme).

Udgivelsen af dette kæmpeværk spænder over en længere årrække. Hidtil er 15 plancher udgivet. De involverede medarbejdere er alle velrenommerede geografer i alle de omhandlede lande med undtagelse af Albanien, samt fra SSSR. De tematiske kort er fortrinligt udført og giver praktisk taget alle de oplysninger, som det foreliggende, noget heterogene materiale fra de forskellige lande kan berettiggelse til. Teksten er klar, koncentreret og kortfattet, fordi den gives i 4 sprog. Prisen for den enkelte kortplanche er 13 DM for aftagere af hele værket, ellers 15 DM, eller 100 Schillinge.

Værkets kvalitet er fuldt på højde med de bedste nationale, tematiske atlas. Trods den vanskelige og vel også utaknemmelige opgave at koordinere så mange staters foreliggende materiale, er den allerede foreliggende del af værket en klar, letfattelig og som helhed yderst detaljeret kartografisk fremstilling af de omhandlede forhold. Det vil blive umuligt fremover at arbejde med Donauländernes geografi uden at inddrage »Atlas der Donauländer« i sit materiale.

Aage Aagesen

Sigfried Schneider: Luftbild und Luftbildinterpretation. Lehrbuch der allgemeinen Geographie. Bd. II.

Walter de Gruyter & Co., Berlin 1974. 530 s., 217 fotos, 208 diagrammer og tabeller. DM 195.00.

Der er hermed endelig fremkommet en fyldig fremstilling af anvendeligheden af luftfotos.

Bogen falder naturligt i to afsnit: et teknisk og et interpretatorisk. Begge afsnit er traditionelt behandlet, men en

række nyere tekniske og tolkningsmæssige aspekter er medtaget.

Første afsnit er afgjort det svageste. I stedet for virkelig at gå i dybden med luftfotoets og det tekniske udstyrs anvendelighed og begrænsninger, har forfatteren anlagt nogle særdeles brede synsvinkler og har forsøgt at medtage alle aspekter, hvilket i høj grad har gjort, at fx det behandlede materiale forekommer at være ret så tilfældigt udvalgt. I kap. 5, Stereoskopisches Sehen und Messen, udgør de teoretiske betragtninger således kun nogle ganske få sider, et begreb som stereoskopisk tærskelværdi er ganske udeladt. I stedet er størstedelen af kapitlet anvendt til en kritikløs omtale af et tilfældigt udpluk af stereoskoper. Til dette eksempel kan føjes kap. 6, i hvilket forfatteren søger at gøre rede for de rent fotografiske forhold. Man opnår da også en glimrende oversigt over forsk. filmemulsioner, men disses specifikke anvendelighed berøres kun lidt; to så væsentlige begreber som modulationsoverførsel og opløselighed bliver tildelt en enkelt side.

Bogens andet afsnit består for størstedelen af refererede eksempler på luftfotos anvendelse inden for forsk. geografiske discipliner, og har sin styrke deri, at der i høj grad gives henvisninger til de omtalte eksemplers kilder, og til lign. arbejder. Man kunne i dette afsnit savne nogle gennemgående eksempler. Forfatteren ville have bidraget meget til udbredelsen af luftfotos som arbejdsgrundlag, hvis han i hvert kapitel havde gennemarbejdet et eksempel, i stedet for til hvert afsnit at udvælge lige netop de bedste eksempler fra litteraturen. Da der er tale om en lærebog, ville et væsentligt pædagogisk sigte måske været opnået ved i alle kapitlerne at anvende et gennemgående materiale.

Disse kritiske bemærkninger til trods, anser jeg bogen for at være god. Et væsentligt plus er de mange fotografier med tilknyttet tekst og de ca. 80 sider litt. henvisninger. Bogen er af høj teknisk kvalitet og derfor dyr; en lidt mere kritisk udvælgelse af firmabilleder ville givet have skaffet værket større udbredelse.

Sten Folving

I. G. Simmons: The ecology of natural resources.

Edward Arnold, London 1974. 424 s.,